

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут філології
Кафедра української літератури і компаративістики

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О. Б. Жильцов



2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВИВЧЕННЯ
ФІЛОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН:
ТРАНСФОРМАЦІЇ ЛІТЕРАТУРНОГО КАНОНУ**

для студентів

спеціальності 035 Філологія
освітнього рівня другого (магістерського)
спеціалізації 035.01. Українська мова і література
освітньої програми 035.01.01 Українська мова та література

Київ — 2020



1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання		
	денна		
«Актуальні проблеми вивчення філологічних дисциплін»			
Вид дисципліни	обов'язкова		
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська		
Загальний обсяг кредитів/годин	8/240		
Курс	1		2
Семестр	1	2	3
Кількість змістових модулів з розподілом	1	1	1
Обсяг кредитів	2	2	4
Обсяг годин, зокрема:	60	60	120
Аудиторні	16	16	32
Модульний контроль	4	4	8
Семестровий контроль			30
Самостійна робота	40	40	50
Форма семестрового контролю	Залік	залік	екзамен
Змістовий модуль «ТРАНСФОРМАЦІЇ ЛІТЕРАТУРНОГО КАНОНУ»			
Курс	1		
Семестр		2	
Кількість змістових модулів з розподілом		2	
Обсяг кредитів		4	
Обсяг годин, зокрема:		60	
Аудиторні		16	
Модульний контроль		4	
Семестровий контроль			
Самостійна робота		40	
Форма семестрового контролю		залік	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ЗМІСТОВОГО МОДУЛЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: сформувати в студентів уявлення про способи наукового трактування природи, генези та функцій літературного канону, зокрема національного.

Завдання (ЗК-1, ФК-2, 3, 17):

— розвинути в студентів здатність демонструвати поглиблені знання в галузі літературознавства;

— озброїти їх комунікативними стратегіями і тактиками, риторичними, стилістичними і мовними нормами і прийомами, прийнятими в різних сферах комунікації, розвинути їхні вміння адекватно використовувати їх при вирішенні професійних завдань;

— вдосконалити здатність ефективно й компетентно брати участь у різних формах наукової комунікації (конференціях, круглих столах, дискусіях, наукових публікаціях) в галузі літературознавства.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ЗМІСТОВИМ МОДУЛЕМ ДИСЦИПЛІНИ

Після опанування змістовим модулем дисципліни студент має (ПРН-3-1, 4; ПРН-У-1, 3, 5, 7; ПРН-С-2):

— демонструвати глибокі знання в галузі гуманітарних наук, застосовувати їхні методи в різних видах професійної діяльності;

— виявляти глибокі знання і розуміння літературознавчих дисциплін у синхронії та діахронії; аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в літературознавстві; характеризувати теоретичні та практичні аспекти теорії літературного канону;

— бути здатними до обговорення й аналізу тенденцій сучасної та класичної літератури з погляду ідейноестетичного змісту, композиційних та індивідуально-стильових особливостей; вирізняти загальносвітове, європейське і специфічно національне в розвитку літератури;

— уміти працювати з науковою літературою, визначати суть і характер нерозв'язаних наукових проблем;

— дотримуватися професійної етики й основних засад академічної доброчесності;

— планувати, організовувати, здійснювати і презентувати наукове теоретичне і прикладне дослідження в галузі історії літератури;

— об'єктивно оцінювати наукову інформацію; вільно обирати шляхи наукового пошуку; професійно застосовувати наукові знання в освітній діяльності.

4. СТРУКТУРА ЗМІСТОВОГО МОДУЛЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№	Назви змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин за видами робіт					
			Аудиторна					Самостійна
			Лекції	Семінари	Практичні	Лаборат.	Індивід.	
Змістовий модуль 1. Природа літературного канону								
	1. Естетичні концепції	14	2	2				10
	2. Соціополітичні концепції	14	2	2				10
	Модульний контроль	2						
	<i>Разом</i>	30	4	4				20
Змістовий модуль 2. Трансформації українського канону								
	3. Канонізація класиків	14	2	2				10
	4. Канонізація сучасників	14	2	2				10
	Модульний контроль	2						
	<i>Разом</i>	30	4	4				20
	<i>Усього</i>	60	8	8				40

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 ПРИРОДА ЛІТЕРАТУРНОГО КАНОНУ

Тема 1. Естетичні концепції

Канон як природна ієрархія літературної системи. «Західний канон» Гарольда Блума. Канон і читач-естет. Сильні та слабкі сторони естетичного тлумачення літературного канону.

Тема 2. Соціополітичні концепції

Канон як політичне / соціальне явище. Глобальний / національний / локальний канон. Канон і цензура. Канон у вимірах «метрополія — колонія». Канон і освіта. Офіційні та неофіційні канони. Сильні та слабкі сторони соціополітичного тлумачення літературного канону.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 ТРАНСФОРМАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО КАНОНУ

Тема 3. Канонізація класиків

Історії української літератури як спроби встановлення канону. Український класичний канон у колоніальному та постколоніальному дискурсах. Психологічний код українського літературного канону. Перипетії канонізації Лесі Українки.

Тема 4. Канонізація сучасників

Структура сучасної української літератури: центр, периферія, маргіналії. Елітарні та егалітарні тенденції «сучукрліту». Сучасні письменники «шкільного» канону.

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-ть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		к-ть одиниць	максимальна кількість балів	к-ть одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2
Відвідування практичних занять	1	2	2	2	2
Робота на практичному занятті	10	2	20	2	20
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
	<i>Разом</i>		54		54
Максимальна кількість балів: 108					
Розрахунок коефіцієнта: $108 : 100 = 1,08$					

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії їх оцінювання

Теми 1–2

Порядок виконання

Визначтеся з власною позицією щодо природи літературного канону.

Сформулюйте 4–6 тез на підтвердження вашої позиції (за необхідності покликайтеся на тези, сформульовані науковцями, чії праці ви опрацювали; добре, якщо це будуть не тільки вітчизняні дослідники).

Вимоги до оформлення

Оформте ваші тези на одному слайді презентації та надішліть у системі е-навчання.

Приготуйтеся захищати свою позицію під час модульного контролю.

Критерії оцінювання

1. Максимальна оцінка роботи — 5 балів. Оцінюватимуться чіткість та логічна впорядкованість аргументів.

2. Максимальна оцінка презентації-захисту — 25 балів (у якості модульного контролю). Оцінюватимуться продемонстровані риторичні навички, взаємодія з аудиторією, відповіді на питання.

Теми 3–4

Порядок виконання

Оберіть одного з українських письменників: класика чи сучасника. Уникайте аж надто знакові чи маргінальні постаті. Домовтеся з однокласниками про унікальність вашого вибору.

Окресліть місце вашого обранця чи обраниці в українському літературному каноні та основні етапи канонізації, її естетичні та соціополітичні аспекти. Покликайтеся на документи чи дослідження, що підтверджують вашу думку.

Вимоги до оформлення

Підготуйте презентацію ваших спостережень та приготуйтеся захищати їх під час модульного контролю.

Критерії оцінювання

1. Максимальна оцінка роботи — 5 балів. Оцінюватимуться чіткість і аргументованість тверджень.

2. Максимальна оцінка презентації-захисту — 25 балів (у якості модульного контролю). Оцінюватимуться продемонстровані риторичні навички, взаємодія з аудиторією, відповіді на питання.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль 1

Захистіть свої тези з тем 1–2.

Критерії оцінювання

Максимальна оцінка — 25 балів. Оцінюватимуться продемонстровані риторичні навички, взаємодія з аудиторією, відповіді на питання.

Модульний контроль 2

Презентуйте та захистіть свою самостійну роботу з тем 3–4.

Критерії оцінювання

Максимальна оцінка — 25 балів. Оцінюватимуться продемонстровані риторичні навички, взаємодія з аудиторією, відповіді на питання.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку за сумою балів.

6.5. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	100–90 балів	Відмінно – відмінний рівень знань / умінь / навичок в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82–89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань / умінь / навичок в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75–81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань / умінь / навичок з незначною кількістю помилок
D	69–74 балів	Задовільно – посередній рівень знань / умінь / навичок із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60–68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань / умінь / навичок
FX	35–59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1–34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТКА ДИСЦИПЛІНИ

«Актуальні проблеми вивчення філологічних дисциплін»

ЗМІСТОВОГО МОДУЛЯ

«Трансформації літературного канону»

Разом: 60 год.: лекції – 8 год., семінарські заняття – 8 год., самостійна робота – 40 год., модульний контроль – 4 год.

Модуль	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2	
	Природа літературного канону (54 б.)		Трансформації українського канону (54 б.)	
Теми лекцій	Літературний канон: природа, способи осмислення, дискусії (2 б.)		Огляд та основні віхи генези українського літературного канону (2 б.)	
Теми семінарських занять	«Західний канон» Гарольда Блума (11 б.)	Канон як інструмент націєтворення (11 б.)	Канонізація Лесі Українки (11 б.)	Шкільний канон сучасної української літератури (11 б.)
Самостійна робота	Самостійна робота 1 (5 б.)		Самостійна робота 2 (5 б.)	
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 б.)		Модульна контрольна робота 2 (25 б.)	
Підсумковий контроль	Залік			

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основні

1. Агєєва В. *Апология модерну: обрис XX віку*. Київ, 2011.
2. Блум Г. *Західний канон. Книги на тлі епох*. Київ, 2007.
3. *Буття канону. Збірник наукових праць*. Ніжин, 2016.
4. Павлишин М. *Канон та іконостас*. Київ, 1997.
5. Trout P. Contingencies of Canonicity. *Weber*, 13.2, 1996.
https://www.weber.edu/weberjournal/Journal_Archives/Archive_B/Vol_13_2/PTroutEss.html